

Kázeň z evanjelických večerných Služieb Božích v Bratislave (Nový kostol), 25. 10. 2022, 18.00 h, utorok po 19. nedeli po Svätej Trojici, ES: 346, 216, 414, Antifóna 50, Žalm 126

Milí bratia a milé sestry!

Keby sme mali spomenúť niektoré postavy zo starozmluvnej knihy Sudcov, pravdepodobne by zazneli mená ako Samson, Jefte, Gideon či Debora. Len sotva by padlo meno muža, ktorý sa volal **Tólá**. **Patrí k nenápadným postavám** tejto biblickej knihy. Žiadny jeho čin nie je podrobnejšie zaznamenaný. **Spomedzi všetkých biblických sudcov** – teda ľudí, ktorý spravovali Izrael a vojensky ho bránili pred nepriateľmi – a **sa práve o Tólovi píše najmenej**. Možno by sme ho našli **v slovníku pre krížovkárov**, ale inak je známy len nemnohým.

V Biblii (Rímskym 15, 4) však čítame: „*Lebo čokoľvek bolo napísané nám na poučenie, bolo napísané, aby sme skrze trpezlivosť a skrze útechu Písom mali nádej.*“ Ho sú v Biblii postavy či miesta málo známe, veríme, že nič v nej nie je zaznamenané zbytočne. Počujeme, čo teda o sudcovi meno Tólá, Písmo sv. hovorí:

Sudcovia 10, 1 – 2: „¹ *Po Abímelechovi povstal na záchranu Izraela Tólá, syn Púna, syna Dódovho, Jissáchárovec. Býval v Šámíre na Efrajimskom pohorí.* ² *Spravoval Izrael dvadsaťtri rokov. Keď zomrel, pochovali ho v Šámíre.*“

Tólá bol nástupcom krutého Abímelecha, ktorý zavraždil svojich bratov, synov Gideonových. Abímelochovo obdobie môžeme charakterizovať ako **hrôzovládu**. Žiaľ, hoci odvtedy prešli stáročia **i dnes sa nájdú podobní krutovládovia**, ktorí – aj keď nenosia meč, ale elegantný oblek s bielou košeľou – sa neštítia likvidovať každého, kto by ich moc mohol ohroziť.

Je ohromné, že **po hrôzovláde Abímelecha, nasleduje sudca, ktorý spravoval Izrael 23 rokov. Je to svedectvo o nezaslúženej Božej dobrotivosti. A**, zdá sa, aj **o nenápadnej, ale vernej službe Tólu**. I keď sa výslovne nespomína, že Tólá bol ustanovený Hospodinom, na základe Božej prozreteľnosti môžeme predpokladať, že Pán Boh v tom mal prsty. **Hoci by si Izrael zaslúžil opak, Boh mu daroval obdobie pokoja, stability a verného sudcu. Tólá nebol násilný**

uzurpátor moci ako Abímelech, ale muž poslaný od Boha.

O tých, ktorí odpadajú od Hospodina Biblia (2. Mojžišova 20, 5) hovorí: „*Ja som Hospodin, tvoj Boh, Boh horliaci, ktorý trestám nepravosť otcov na synoch, do tretieho a štvrtého pokolenia tých, ktorí ma nenávidia.*“ **Pán Boh nás trestá za naše hriechy a dáva nám nemilo spoznať ich zaslúžené dôsledky.** „*Podťe len a súdme sa – vraví Hospodin. Ak sú vaše hriechy ako šarlát, môžu zbelieť na sneh; ak sú červené ako purpur, môžu byť ako vlna.*“ (Izaiáš 1, 18) **Potom nám však vyjde v ústrety s nezaslúženou milosťou a je pripravený nám odpustiť.**

Táto schéma sa v knihe Sudcov viacnásobne opakuje. Výstižne ju pripomína aj prorok Ozeáš (5, 15 – 6, 3): „*Lebo ja som ako lev pre Efrajim a ako levíča pre dom Júdu; ja, ja roztrhám a odídem, odnesiem, a nikto nezachráni.*“¹⁵ *Odídem, vrátim sa na svoje miesto, dokiaľ neuznajú svoju vinu, dokiaľ nebudú hľadať moju tvár a vo svojej tiesni nebudú ma túžobne hľadať hovoriac: ¹ Podťe, vráťme sa k Hospodinovi. On nás roztrhal, On nás aj uzdraví. On nás zbil, On nás aj*

obviaže.“² *O dva dni nás oživí, na tretí deň dá nám povstať, aby sme žili pred Ním.*“³ *Poznávajme, snažme sa poznať Hospodina! Jeho príchod je istý ako ranná zora; príde k nám ako dážď, ako jarný dážď, čo zavlažuje zem.*“

Kým žijeme, nemusíme sa báť, že sme dospeli do bodu, keď nám Boh už nemôže odpustiť. Jeho milosrdenstvo nemá konca. V Žalme 103, 8 – 12 o tom čítame: „⁸ *Hospodin milosrdný je a ľútostivý, zhovievavý a bohatý je v milosti.*“⁹ *Nebude sa ustavične prieť, nebude sa naveky hnevať.*“¹⁰ *Nenakladá s nami podľa našich hriechov a neodpláca nám podľa našich vín.*“¹¹ *Veď ako nebo vysoko je nad zemou, tak mocná je Jeho milosť nad tými, čo sa Ho boja.*“¹² *Ako ďaleko je východ od západu, tak vzdáľuje od nás naše prestúpenia.*“ Teda **príbeh Tólu je svedectvom o nezaslúženej Božej dobrotivosti.**

Na druhej strane, **Tólá je príkladom nenápadného hrdinu, ktorý si verne plní svoje povinnosti.** Jeho nenápadnosť naznačuje aj jeho meno (červ). Nedožadujeme sa o ňom viac, než že „*povstal na*

záchranu Izraela ... Spravoval Izrael dvadsaťtri rokov. Keď zomrel, pochovali ho v Šámíre.“ Nič viac. **Tólá sa nedostal do centra pozornosti ako iní sudcovia.**

No verne si plnil svoje sudcovské povinnosti a stal sa požehnaním pre svoj ľud. **Tam, kde je pokora a kde jasne svieti svetlo Božieho slova, požehnanie nezanikne.** To **neprichádza len veľkými činmi a skutkami bojovníkov, aj tak, že verne konáme svoje poslanie na prospech našich blížnych.**

Ani v súčasnosti nedosiahne každý kresťan medzinárodnú slávu. To by nás nemalo viesť k tomu, aby sme našu službu považovali za nedôležitú. V určitom okamihu Pán Boh zjaví každý skutok poslušnosti a odmení ho. *„Potom som počul hlas z neba, ktorý hovoril: Napíš: Blahoslavení sú mŕtvi, ktorí odteraz umierajú v Pánovi! Áno, hovorí Duch, nech si odpočinú od práce, lebo ich skutky idú s nimi“* (Zjavenie 14, 13).

Z historiografie – aj tej biblickej – existuje veľa správ o rokoch, v ktorých zúrili vojny a priniesli veľké problémy. O časoch pokoja a mieru sa píše menej. Pre ľudí sú takéto navonok „nezáživné“ roky veľmi príjemné a pozitívne. A tak čas, keď Boží ľud spravoval

Tólá, bol pre Izrael oveľa lepší, ako obdobie Abímelechovej hrôzovlády (9. kapitola), ktoré Písmo podrobne opisuje.

Tólá patrí (s Jáírom /10. kap./, Ibcánom, Élónom, a Ábdónom /12. kap./) **k tzv. malým sudcom.** – Malým nie postavou, ale stručným rozsahom zmienky v Biblii. Pri Tólovi sa **nedočítame o mimoriadnych činoch a vojenských úspechoch. Predsa sa o ňom dozvedáme ako o vysloboditeľovi, ktorý povstal na záchranu Izraela. Hospodin si aj tohto muža – bez nápadných činov použil** na vyslobodzovanie svojho ľudu z moci zla. **To je omnoho významnejšie, ako keď si o niekom ľudia pamätajú iba to, koľko mal peňazí alebo žil mnoho rokov.**

Tólá patril k tým vodcom Božieho ľudu, ktorých úlohou bolo zachovávať vybojované oblasti pravdy a života. Úloha navonok menej slávna ako veľké bojové víťazstvá, ale dôležitá. **Vážme si každú úlohu, ktorú nám Pán Boh zveril, aj keby to bola úloha nenápadná, ako v prípade Tólu.** Kiež aj o nás platí to, čo sa naplno vyplnilo v živote Pána Ježiša Krista – totiž,

že: „**rád splním Tvoju vôľu, Bože môj, a Tvoj zákon v hĺbke srdca nosím**“ (Ž 40, 9). Amen.

Použitím myšlienok autorov: Stefan Beyer, Gerrid Setzer, Juraj Pribula, Josef Kurz: **Martin Šefranko, evanjelický a. v. farár**